

KOMUNIKACE

Komunikace s výtvarným dílem

Výtvarné dílo může být inspirací k tvořivým aktivitám. Dílo lépe poznáme, budeme-li se jím opravdu zabývat, navážeme-li s ním dialog. Pomoci nám v tom mohou i techniky tvůrčího psaní.

ÚKOL 1

Při realizaci prvního úkolu nám poslouží reprodukce obrazu španělského malíře **JOANA MIRÓ**, který byl ovlivněn surrealismem a jehož díla jsou plná symbolů. Vizuálně jsou na pomezí konkrétního a abstraktního zobrazení, takže poskytují velký prostor pro představivost.

JOAN MIRÓ - **Message from a Friend**, 1964

Obraz se jmenuje *Zpráva od přítele*. Vaším úkolem je tedy zjistit, co nám malířův přítel vzkazuje, tedy co je podstatou obrazu. Metodou, která nám k tomu poslouží, bude **PSANÍ AUTOMATICKÉHO TEXTU**.

Obraz vám slouží jako výchozí impuls pro váš krátký automatický text.

Během **tří minut** pište spontánně, bez rozmýšlení, vše co vás při pohledu na dílo napadá. Během psaní souvislého textu nic neopravujete a nevracejte se k napsanému. Text necenzurujte. Pište tak, jak vám slova přichází na mysl. O tom co vidíte, o tom co se vám vybavuje.... Text pište ručně na papír.

Po uplynutí dané doby, si text přečtěte, opravte případné gramatické chyby a **podtrhněte slova nebo slovní spojení, která jsou podstatná**. Vypište si je.

Podívejte se na obraz a vypsaná slova.

- Objevili jste nějaké charakteristické znaky obrazu? Napadají vás k podtrženým slovům nějaké výtvarné či jinak tvůrčí techniky, s nimi související?
- K jaké výtvarné aktivitě by vás dílo tedy mohlo inspirovat?

ÚKOL 2

Druhý úkol čerpá také z oblasti tvůrčího psaní a jeho cílem je rovněž najít si cestu a možnou inspiraci ve výtvarném díle. Technika se nazývá **AKROSTICH**.

Stejně jako u automatického textu zde hraje významnou roli asociace. Zatímco u předchozího cvičení byl prostor pro asociaci značně volný, což nemusí všem úplně vyhovovat, nyní půjde o asociaci více cílenou.

Vyberte si jedno z následujících děl a opište si jeho název tiskacími písmeny do sloupce – takto:

N

Á

Z

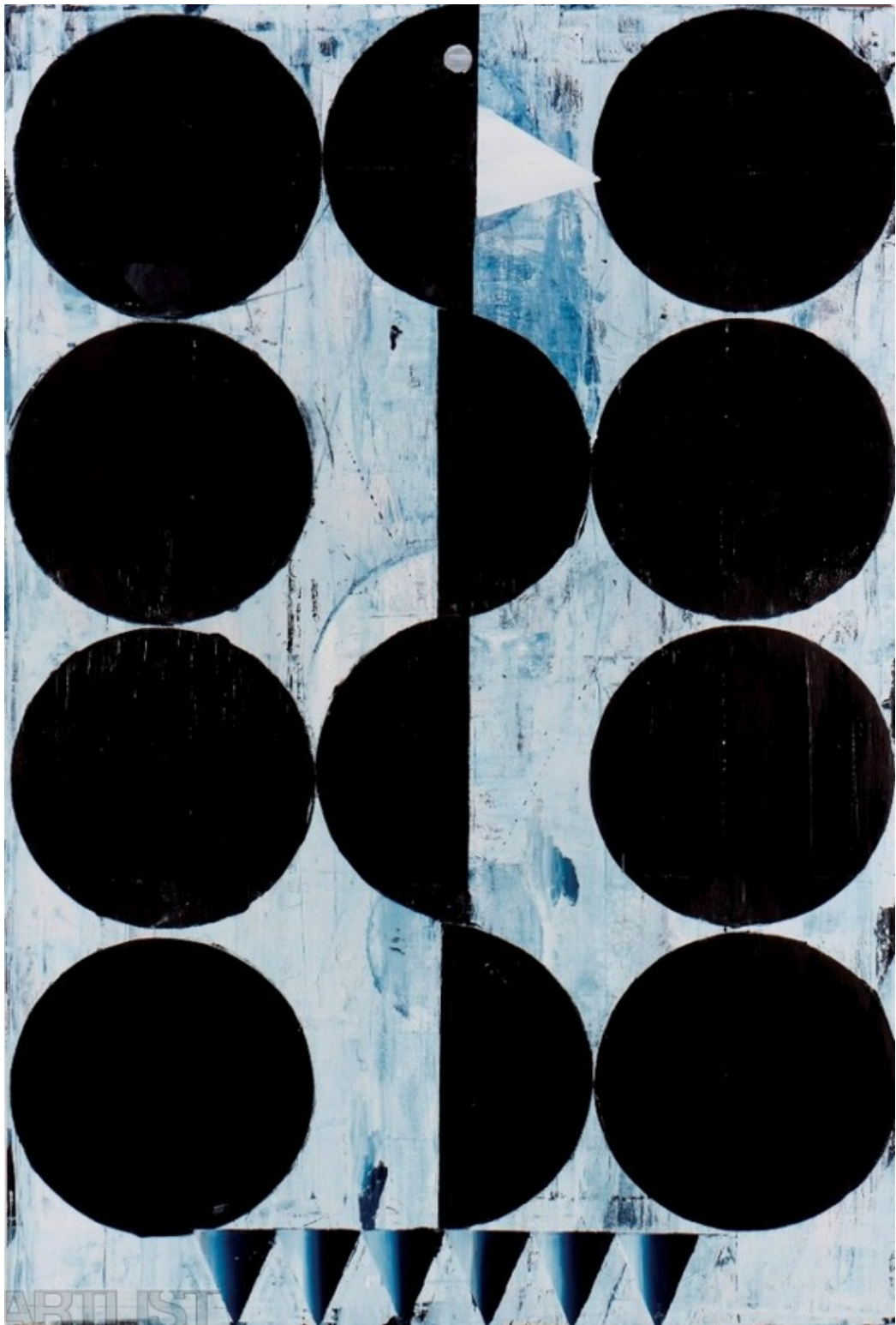
E

V

Ke každému z počátečních písmen potom napište něco, třeba celou větu, co vás k dílu napadá. Musí to však daným písmenem začínat.

Dál postupujte jako v prvním úkolu.

- Jaká klíčová slova jste objevila?
- Jaké techniky vás napadají? Napadají vás nějaké konkrétní aktivity?

Vladimír Houdek – KOROUHEV, 2011

Petr Písařík – VLČÍ MÁK, 2007

Petr Písařík - UBRUS

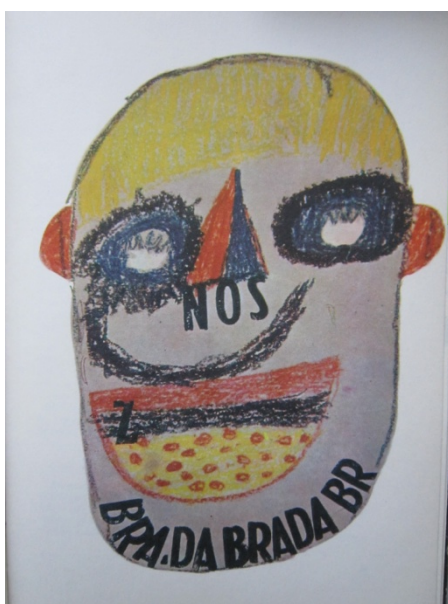
Petr Kvíčala – POLE, 1987

Josef Achrer - TERÁRIA, 2011

Písmo jako tvar, obrazotvorný prvek

Prostředkem komunikace je slovo a to je spojeno **S GRAFICKÝM ZNAKEM, PÍSMEM**. Písmo však nemusí vždy nutně nést informaci, racionální význam, ale může také působit v ploše obrazu jako samostatný prvek, tvar. A právě tak je nejmenšími dětmi vnímáno. Toho lze využít při koncipování výtvarných činností. Nabízí se například práce s tiskátkou, koláž z novinových písmen, proměňování písmenek v různé tvory třeba dokreslováním.... Děti se tak nenásilně s písmeny seznamují.

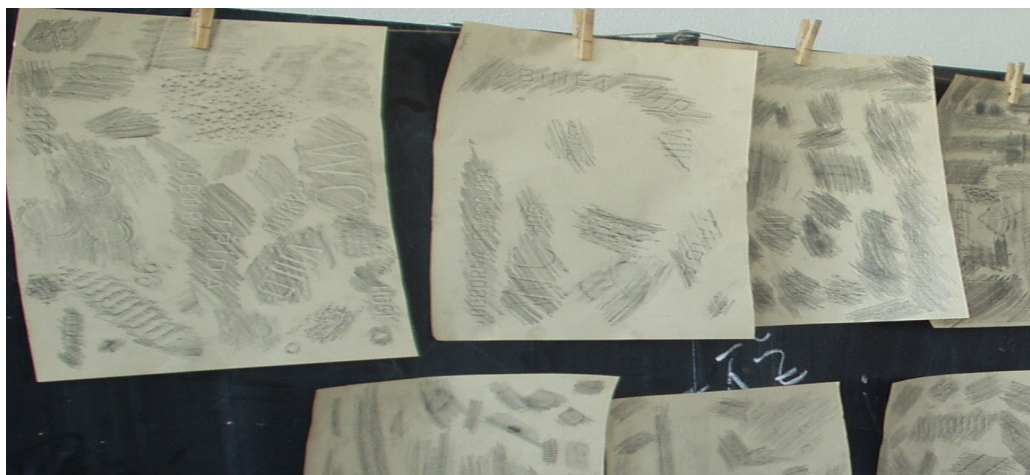

Jiří Balcar

ÚKOL 3

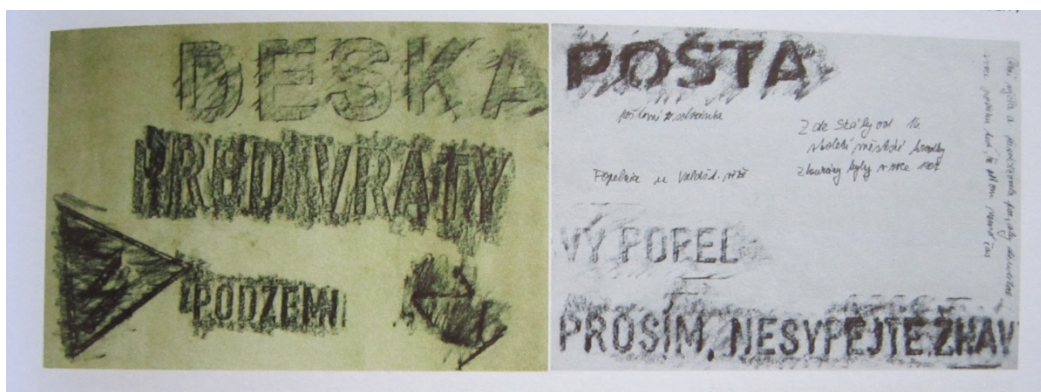
Posledním z úkolů je vytvoření vizuální básně. Pracovat budeme technikou **FROTÁŽE**.

Tato technika slouží k přenosu struktury podkladu na papír. Papír (minimálně formát A3) přiložte na libovolný povrch a dostatečně měkkým kresebným materiálem (uhel, rudka, pastel, tužka držená „naplocho“) přejíždějte po papíře. Vyjeví se vám struktura podkladu. Kresbu nezapomeňte (v případě potřeby) zafixovat, aby se nerozmazala (fixativem nebo lakem na vlasy).

„Napište“ touto technikou **báseň o nějakém místě...** o vašem pokoji, zahradě, lese, městě.... Využijte k tomu „vzorky“ zajímavých povrchů z vybraného místa..... Důraz kladte na rytmus řazení vzorků, zacházejte s nimi jako se slovy (logický význam však není podstatný, pouze vizuální – viz výše Jiří Kolář).

Ve veřejném prostoru naleznete i různé informační tabulky, jejichž text můžete taky využít... nemusíte jej řadit, tak aby dával smysl, ale záleží na vás.

Shrnutí úkolů:

1. automatický text + nápady na techniky, činnosti

2. akrostich + nápady na techniky, činnosti

3. vizuální báseň

PROHLÉDNĚTE si:

Inspirativní autoři (např. na www.artlist.cz):

Eduard Ovčáček

Jiří Balcar

Milan Grygar

Jiří Kolář

Běla Kolářová

Literatura:

FIŠER, Zbyněk, Vladimír HAVLÍK a Radek HORÁČEK. *Slovem, akcí, obrazem: příspěvek k interdisciplinarní tvůrčímu procesu*. Vyd. 1. Brno: Masarykova univerzita, 2010, 208 s. Spisy Pedagogické fakulty Masarykovy univerzity. ISBN 978-802-1053-892.

OCHRYMČUK, Leonid. *Nápady pro malé výtvarníky: asambláž myšlenek, pokynů, her a umění*. Vyd. 1. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1971, 150 s. Edice metodických příruček.